

سرکردنی گشتی

رئیه‌ریک بو گهنجان

سرکردنی گشتی

سرکردنی گشتی برینیه له‌وهی که پزیشکه سرکه‌مه‌کت دهرمانیک (یان هه‌ندیک جار گازی سرکه‌س) به‌کار دینیت و ده‌تخاته حاله‌تیکی و هه‌کو خه‌ویکی قوول، که له‌وه‌ماوه‌یدا ناتوانیت هه‌چ شتیک ببینیت یان ببیسیت یان هه‌ستی پین بکه‌یت. ئه‌مه واتا تو بی ناگایت و ناتوانیت به‌ئاگا ببیته‌وه تا‌کو سرکه‌مه‌که کار یگه‌ریه‌که‌ی نامینیت. سرکردنی گشتی بو کۆمه‌لێک ریکاری پزیشکی زور پنیوسته‌وه‌کو نه‌شته‌رگه‌ری و هه‌ندئ پشکنینی پزیشکی.

ده‌سته‌ی سرکردن

پزیشکانی سرکه‌س ئه‌و پزیشکانه‌ن که راهینانی تایبه‌تیا‌ن له‌به‌کاره‌ینانی دهرمانه‌ سرکه‌سه‌کاندا و هه‌رگرتوه تا خه‌لک به‌ئاسووده‌یی و سه‌لامه‌تی به‌ینمه‌وه کاتیک نه‌شته‌رگه‌ری یاخود پشکنینیا‌ن بو ده‌کریت. تو و باوانت یان به‌خه‌یوکه‌رت به‌ر له‌ریکاره‌کان چاوتان به‌پزیشکیکی سرکه‌سه‌مه‌وت. دوا‌ی ریکاره‌که له‌سه‌ر پلانیک له‌گه‌لتدا ریک ده‌که‌ون دهرباره‌ی سرکه‌س و ئازار شکنه‌که‌ت. به‌وه‌لامدانه‌وه‌ی هه‌ر پرسیاریک که هه‌تینت خوشحال ده‌بن. له‌ماوه‌ی نه‌شته‌رگه‌ری یان پشکنینه‌که‌دا ئه‌ندامانی دیکه‌ی تیمه‌که یارمه‌تی پزیشکی سرکه‌سه‌ده‌ن، بو نمونه، هاوکارانی سرکردن و راهینراوانی به‌شی نه‌شته‌رگه‌ری (که هه‌ندیک جار پینان ده‌گوتریت ODPS) و په‌رستارانی ژووری نه‌شته‌رگه‌ری. هه‌روه‌ها له‌وانه‌شه‌چه‌ند هه‌فته‌یه‌ک یان چه‌ند رۆژیک پین ریکاره‌که بانگیش بکریت بو نۆرینه‌گه‌یه‌کی هه‌لسه‌نگاندنی پینومه‌خته. له‌وه‌ی په‌رستاریک له‌باره‌ی ته‌ندروستیت پرسیارت له‌ده‌کات و هه‌ر پشکنینیک ریکه‌ده‌خات که رهنه‌گه پنیوست بیت. ئه‌مه دهرفه‌تیکی تره‌بو کردنی هه‌ر پرسیاریک که تو و باوانت یان به‌خه‌یوکه‌سه‌مه‌کت رهنه‌گه هه‌تانبیت.

ره‌زامه‌ندی

پزیشکی سرکه‌سه‌له‌گه‌ل خۆت و باوانت یان به‌خه‌یوکه‌سه‌مه‌کت کارده‌کات تا له‌سه‌ر پلانیک ریک بکه‌ون بو چاودیریکردنت. هه‌یچت به‌سه‌ر دا نایه‌ت تا پلانه‌که تاوتوئ و په‌سه‌ند ده‌کریت. هه‌رچه‌ند پرسیارت هه‌یه ده‌توانیت بیکه‌یت تا له‌هه‌موو شتیک تینگه‌یت که پرووده‌ات و به‌پلانه‌که 'قابل' (رازی) بیت. هه‌ر کاتیک به‌پلانه‌ پینیارکراوه‌که‌ی چاودیریکردنت ئاسووده‌بوویت، تو یاخود باوانت یان به‌خه‌یوکه‌سه‌مه‌کت به‌لگه‌نامه‌یه‌کی ره‌زامه‌ندی واژوو ده‌که‌ن. ئه‌گه‌ر ته‌مه‌نت ئه‌ونده‌گه‌وره نه‌بوو که خۆت فۆرمی ره‌زامه‌ندی واژوو بکه‌یت، ئه‌وا باوانت یان به‌خه‌یوکه‌سه‌مه‌کت ده‌بی ره‌زامه‌ندی بدن بو نه‌شته‌رگه‌ریه‌که‌ت. هه‌تا گه‌وره‌تر ده‌بیت ده‌توانیت قسه‌ی زیاترت هه‌بیت له‌هه‌ر یارانه‌دا.

ده‌توانیت له‌خواره‌ی له‌باره‌ی ره‌زامه‌ندی بو مندالان و گهنجان زیاتر بخوینیه‌وه:

تینگه‌ته‌را: <https://bit.ly/NHS-consent>

سکۆته‌ندا: <https://bit.ly/NHSinform-consent>

خواردن و خوار دنهوه پيش سرکردنت

- پيوسته نهخوشخانهكه رينمايهكي روونت پي بدات دهر باره ي ئهوه ي له چي كاتيكهوه خواردن و خوار دنهوه نهخويت پيش نهشتهر گهر بيهكه.
- گرنگه ئهم رينمايانه پهير مو بكهيت بو سه لامهتيت. ئهگر خواردن يان شليهكي زور لهناو گهدهتدا ههبيت لهماوه ي سرکردنتدا، دهكرت بگهر ينهوه بو ناو قورگت و بچه ناو سيهكانتهوه. دهكرت ئهمه بيته هوي خنكان يان زيان گهيانديكي زور به سيهكانت به شيويهكي ناسايي هاندهر نيت كه بريكي كه مي شلمهني روون بخويتهوه (بهزوري ناو يان شهربهتي روون) - ئهمه سه لامهته ههتا نزيكترين كاتي سرکردنت.

پوشاك

- جلئكي فراوان و ناسوده ببوشه كه له دواييدا ناسان بيت بو شوشتن. خوت بهدور بگره له پوشيني جلي نوي و بهرخ بو هاتنه نهخوشخانه.
- بپرسه كه ناي پيوست دهكات بيجامه، سهرايه و/يان جلي مالمهوه بهي لهگهل خوتدا.
- جلئيك بينه كه بهكار بيهيني بو روشتنه مالمهوه.
- دهكرت داوات لي بكرت كه جلي نهخوشخانه ببوشي.
- به شيويهكي ناسايي دهتوانيت زور بهي جلهكاني ژيروه دانكه نيت كه دهچيته زوروي نهشتهر گهر ي، لهوانهش ستيان نهگر هيج تهليكي تيدا نهبيت، بهلام لهگهل پهستارهكته ئهوه دلنيا بكهوه. ههنديك جار له كاتي نهشتهر گهر ي يان پشكنين پيوسته جلي ژيروه دابكه نيت.
- جاروبار، پزيشكي نهشتهر گهر ي ههنديك موي ناوچه ي نهشتهر گهر ي دهتاشيت، بهلام به شيويهكي ناسايي پيش ئهوه ناگادارت دهكهنهوه.
- دهكرت داوات لي بكرت كه پيش نهشتهر گهر ي گور موي لاستيكي دريژ تا ئهژنوكانت له پي بكهيت. ئهمه يارمهتيدره بو هيشتمهوه ي جو له ي خوين لهناو قاچهكانت بو دور بوون له خوين مهين.

گهوههر و ماكيژ

- تكايه نهگر دهكرت هه گهوههر و جوانكاريهكي گوي له مالمهوه جي بهيله. نهگر نهتواني گهوههر مكانت لي بكهيتهوه، دهتوانيت به تيب داببوشريت تا ريگه بگرن له زيان پي كهوتنيان يان زيانكهوتن به بيست.
- تكايه دور بكهوه له بهكار هيناني ماكيژ و برژانگي دهستگرد و هه جوره جوانكاريهكي نينوك (نينوكي دهستگرد، جيئل، نهكر ليك، بويه نينوك، هند). دهكرت برژانگي دهستگرد زيان به چاو مكانت بگهيتهت كاتيكي خهوتويت وه رازاندنموي نينوك دهكرت ريگري له كار كردني نامير مكان بكات بهباشي. رهنكه ئهمانه له لايمن ستافي نهخوشخانه لابريين و چاره سهر كردنهكيت دوابكهويت.

كات پرکردنهوه

- زور جار كاتي چاو مرواني دريژ خايه ن دهبيت.
- شتيك بينه بو ئهجامدان (بو نمونه، كتيب، گوڤار يان موبايهكته). تكايه بيرت بيت بيستوك و بارگويكه بهنيت.
- تكايه له بيرت بيت كه جگه ره نهكيشيت يان بنشيت نهجوويت له كاتي چاو مروانيدا، وه به ورياييهوه شوين رينمايهكاني خواردن و خوار دنهوه بكهويت.

وهرگرتتی سرکەر

- بەزۆری پزیشکە سرکەر مەکت لە ژووریک کە دەکەوێتە تەنیشت ژووری نەشتەرگەری دەست دەکات بە سرکردنت، پێی دەگوتریت ژووری سرکردن. لەوانەیە هەندیک جار لەناو ئەو ژووردا ئەنجام بدریت کە نەشتەرگەرییەکە یان پشکنینەکە ی تیدا دەکرت.
- بەشیوێهەکی ئاسایی پزیشکە سرکەر مەکت بە پێدانی هەندیک دەرمان لە رێگەی کانولاو دەست بە سرکردنت دەکات (بروانە لای خوارمەو بە زانیاری زیاتر دەربارە ئێمە). لە هەندیک حالەتی کەمتردا، داوات لێ دەکەن جۆرە گازیک هەلمبژیت کە بۆنی کەمیک لە قەلمی ماجیک دەچیت. پزیشکە سرکەر مەکت ئەو شیوازەت لەگەڵدا تاوتوێ دەکات کە باشترینە بۆ تو و باوانت یان بەخێو کەر مەکت.
- پێدانی دەرمان لەرێگەی کانولاو خێراترین رێگە بە بۆ سرکردنت. ئەگەر گازە هەلمبژیت، دوا ئێمە بێ هۆش دەبیت کانولایەکت بۆ دادەنریت، بۆ ئێمە پزیشکە سرکەر مەکت بۆانیت سرکەری زیاتر، نازار شکیان یان دەرمان و شلەمەنی تەرت پێ بدات لەماوەی نەشتەرگەرییەکە. هەر دوو شیوازەت مەکت دەکرت بێهە هۆی سەر گێژ خواردن پێش ئێمە بە تەواوی بێ هۆش ببیت.
- ئەگەر بتهوێت، لەوانە بە باوانت یان بەخێو کەر مەکت بۆانیت لەگەڵت بمانیتەوه تا ئەوکاتە بێ هۆش دەبیت. دوا ئێمە، دەتوانن لە ژووری چاومروانی یان قاوشەکە چاومریت بکەن. یان لەبری ئێمە، پەرستاریک لەگەڵتدا دەمانیتەوه لەکاتێکدا دەرمانی سرکردنەکە دەستبەکار دەکات.

کانولا

- کانولا بۆرییەکی پلاستیکی باریک و نەرمە کە دەخزێتە ناو خوێننەریکەوه، بە شیوێهەکی ئاسایی لە پشتی دەستت دادەنریت.
- لەوانە پێشینیاری کریمیکی سرکەر یان پرژێنەریکی ساردی تاییەتت بۆ بکرت بۆ پشتی دەستت بۆ کەمکردنەوهی هەر نار محەتیەک لەکاتی دانانی کانولاکە.
- دەرزییەکی بچوک بەکار دیت بۆ دانانی کانولاکە، دواتر دەرزییەکە راستەوخۆ لادەبریت.
- هەر کە کانولاکە چووێ شۆینی خۆی، دەتوانیت دەرمانەکان و مرگرت بەبێ بەکار هینانی دەرزی تر. دەکرت ئەمە هەندیک جار بێتە هۆی کەمیک سەر مابوون، ختو کە یان نار محەتیەکی کەم.
- بەشیوێهەکی ئاسایی کانولاکە لەشۆینی خۆی دەمانیتەوه دوا نەشتەرگەری بۆ حالەتی ئەگەر پێویستت بە نازار شکیان، شلەمەنی یان دەرمانی تر هەبوو لە دواتردا.

لەکاتی سرکردن

- پزیشکیکی سرکەر بەدریژایی کات لەگەڵتدا دەمانیتەوه.
- کاری پزیشکی سرکەر ئێمە کە تو بە سەلامەتی بهێلێتەوه و بەپێی پێویست دەرمانی سرکەر و نازار شکیانت پێ بدات بۆئێمە بە بێ هۆشی بمانیتەوه تاکو نەشتەرگەرییەکە تەواو دەبیت.
- پزیشکی سرکەر لە تەواوی نەشتەرگەرییەکە زۆر لە نزیکەوه چاودیریت دەکات (کە پالەپەستوی خوێن، رێژە ی لێدانی دل و هەناسەدان دەگرتەوه).

بەهۆشەاتنەوه لە دواتردا

- نەشتەرگەری و پشکنین کاتی جیاواز دەخایەنن، بەلام هەر کە نەشتەرگەرییەکە کوتایی هات، پزیشکی سرکەر دەووستیت لە پێدانی دەرمانی سرکەر پێت. ئەمەش رێگەت پێ دەدات کە دوا نزیکی پێنج خولەک بەهۆش خۆت بێتەوه.
- رەنگە لە ژووری چاکبوونەوه هۆشت بێتەوه بەلام لەوانە چەند خولەکی سەرەتات بێر نەیتەوه یان نەتوانی درک بەوه بکەیت کە بەتەواوی لەکوێت. ئەندامیکی رەهینراو لە تیمی ژووری نەشتەرگەری، کە بەشیوێهەکی ئاسایی پەرستاریکی بەشی چاکبوونەوه، لەم کاتەدا چاودیریت دەکات.

راگه‌یاندنی یاسایی

باره‌یهوه بدهین. نيمه پيشبيني نهوه ناکهين نهه زانيار بيه گشتيانه ولامدهروهه‌ی ههموو پرسيار يکتان بن و هه‌لگری ههموو نهه شتانه‌ی بو نيوه گرینگن. باشتر وایه بریاره‌کانتان و هه‌ر جوره نيگه‌رانیه‌کتان به تيمی پزیشکی خوتان رابگه‌هين و نهه بروشوره وهک رينونينگ به‌کار بينن. نهه بروشوره باشتره وهک تاکه سه‌رچاوه‌ی ناموزگاری له‌به‌ر چاو نه‌گيريت. نابيت بو مه‌به‌ستی تيجاری و پيشه‌ی به‌کار به‌ينريت. بو ناشکر اکردنی ته‌واوه‌تی، تکایه کرتیه‌ک ليره بکهن (www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/sorani)

ههموو وه‌رگيرانه‌کان له‌لایه‌ن گرووی «وه‌گيرانی بيسنور» (ناماده‌ده‌کرتين و تیکسته‌کان له‌رووی کواليتيهوه پيداچوونه‌ه‌يان بو ده‌کريت بو نهوه‌ی تا نهوه جيه‌ی بکريت بی هه‌له‌ بن، به‌لام ديسان نه‌گه‌ری نهوه هه‌یه هه‌ندیکيان هه‌له‌يان تيدا ببت يان زانيار بيه‌کان به‌درووستی وه‌ر نه‌گير

پيمان بلنی رات چيه

پيشوازی له‌هه‌ر پيشنياز يک ده‌کرتين بو باشترکردنی نهه ناميلکيه.

نه‌گه‌ر هه‌ر تيبينيه‌کت هه‌یه حمزه‌کريت بيگه‌هينيت، تکایه نيمه‌یل بکه بو: patientinformation@rcoa.ac.uk

Royal College of Anaesthetists

WC1R 4SG, Churchill House, 35 Red Lion Square
لندن، له‌ندن

02070921500

www.rcoa.ac.uk

چاپی چوارم، تشرینی يه‌کهم ۲۰۲۴

نهه ناميلکيه له‌ماوه‌ی سئ سال پاش به‌رواری چاپکردنی پيداچوونه‌ه‌ی بو ده‌کريت.

Royal College of Anaesthetists and Association of Paediatric Anaesthetists of Great Britain and Ireland 2024 ©

ده‌کريت نهه ناميلکيه له‌به‌ر بگيرنه‌وه بو مه‌به‌ستی به‌همه‌ينانی بابته‌ی زانيار بی نه‌خوش. تکایه نامازه به‌م سه‌رچاوه سه‌رمکيه بده. نه‌گه‌ر حمزه‌کريت به‌شیک له‌م ناميلکيه به‌کار به‌ينيت له‌بلاوکه‌راوه‌یکی دیکه‌دا، ده‌ببت سوپاس و پزیرانی گونجاو نامازه‌ی پی بدریت وه لوگو، هینما بازارگانیه‌کان و وینه‌کان به‌سرينه‌وه. بو زانيار بی زیاتر، تکایه په‌يوه‌ندیمان پيوه بکهن.